

SKLIZEŇ ŘEPKY BEZE ZTRÁT

JAN VALENTA

F&N Agro ČR s.r.o.

Úvod

Kritickým momentem ve vývoji řepky, z hlediska ztrát na výnosu, je dozrávání a sklizeň. Ke ztrátám dochází vlivem řady faktorů (škůdci, průběh počasí, dostupnost sklizňové techniky aj.) těsně před sklizní a v jejím průběhu.

V některých letech je počasí před sklizní řepky značně suché, takže použití přípravků typu SPODNAM pro omezení (před)sklizňových ztrát bylo považováno za zbytečné. Následný zvrat v průběhu počasí a dlouhodobé srážky pak mohou způsobit značné ztráty, které mohou dosáhnout i více než 20 %. To ostatně ilustrují i připojené fotografie z roku 2000.

PŘÍČINY ZTRÁT PŘED SKLIZNÍ A V JEJÍM PRŮBĚHU

Ve fázi dozrávání, resp. těsně před sklizní, je třeba minimalizovat ztráty na výnosu, tj. zajistit sklizeň toho co bylo vypěstováno. Ztráty lze z hlediska doby vzniku resp. mechanismu jež je způsobuje rozdělit na :

A) PŘEDSKLIZŇOVÉ ZTRÁTY

- Pukání šešulí - proměnlivé počasí (zintenzivňuje pukání)
- prodloužení sklizně => nárůst ztrát;
- Vypadávání semen řepky z šešulí narušených vlivem škůdců;
- Snížení HTS vlivem působení černí;

B) SKLIZŇOVÉ ZTRÁTY

- Pukání šešulí vlivem sklizňové techniky – mechanické rázy při sečení a zejména oddělování porostu k přispívají k významnému nárůstu ztrát.

JE MOŽNO OCHRÁNIT POROST PŘED ZTRÁTAMI?

V případě předsklizňových a sklizňových ztrát řepky je možné aplikací vhodných přípravků tyto ztráty do značné míry omezit, lze hovořit o „prevenci“ ztrát. Pro tento účel se jeví jako optimální přípravky na bázi účinné látky *pinolen* (např. přípravek SPOPDNAM DC), které jsou určeny pro preventivní předsklizňové ošetření porostů pro omezení ztrát výdřelem před a v průběhu sklizně řepky.

SPODNAM je přípravek, který umožňuje sklídit optimálně vyztřelý porost, tj. porost který poskytne maximální výnos a kvalitu, přitom však bez rizika ztrát.

CO JE SPODNAM?

Přípravek SPODNAM je vyroben na bázi přírodních pryskyřic a je primárně určen k aplikaci do porostů řepky, hrachu a semenných porostů brukvovitých zelenin pro omezení ztrát výdrolom. Výrazně zvyšuje odolnost šesulí a lusků proti samovolnému pukání nebo pukání způsobenému větrem či žacím ústrojím kombajnu.

SPODNAM je praxí někdy, poněkud nesprávně, chápán jako „lepídko“, které slepí šesuli či lusk, a tak zabrání jejich pukání. Vedle této „lepivé“ funkce se uplatňuje druhý, a to významnější mechanismus omezování ztrát. SPODNAM totiž vytváří na ošetřeném povrchu polopropustný film, který na jedné straně umožňuje výpar vody z rostlin, na druhé straně však zabraňuje pronikání vlhkosti ze srážek, rosy a mlhy do šesulí či lusků. Omezením opakovaného vlhnutí a vysychání porostu je omezeno i pnutí, které narušuje spojení chlopní šesulí a je tak snížena jejich náchylnost k praskání, zejména ve vrcholových částech rostlin. **Tato zvýšená odolnost proti výdrolu se uplatní i v případě, že se sklizeň opozdí, ať už z technických důvodů nebo pro nepřízeň počasí.**

Výše zmíněný průhledný film na povrchu ošetřených šesulí omezuje mechanickým působením výskyt černí, které se obzvláště za nepříznivých klimatických podmínek vyskytují masově.

Registrační pokusy prokázaly, že použití SPODNAMU zvýší sklizeň (omezením ztrát) o 5-10 %, a to i za příznivého průběhu počasí, v případě nepříznivých podmínek v době sklizně pak může rozdíl mezi neošetřeným a ošetřeným porostem dosáhnout i 20 % (poznatky roku 2000).

KDY A JAK APLIKOVAT SPODNAM DC?

Sólo aplikace

V řepce se aplikuje 2 – 4 týdny před očekávanou sklizní, tj. v době, kdy zhruba 50 % šesulí změnilo barvu z tmavě zelené na světle zelenou a šesule jsou ještě pružné. Dávka přípravku je 1–1,25 l/ha podle bohatosti porostu a termínu aplikace. Plná dávka přípravku (1,25 l/ha) je potřebná při aplikaci 4-5 týdnů před sklizní, **v případě pozdější aplikace (2 týdny před sklizní) lze dávku snížit na 0,9 - 1 l/ha.**

Tank-mix kombinace s desikanty

Při kombinaci s razantními desikanty (sklizeň za 8–10 dnů) je vhodná dávka 0,7 - 0,9 l/ha. Pokud je prvotním účelem aplikace tank-mixu desikace, a není požadován "lepivý" účinek, lze aplikovat **Spodnam DC v dávce 0,5 l/ha, jako ochranu desikantu před smyvem deštěm za proměnlivého počasí v době aplikace** - tato dávka bezpečně ochrání aplikovaný desikant před vlivem deště, a to již za 1 hodinu po aplikaci.

Ideální je pak kombinace desikantu s 1 l Spodnamu DC/ha.

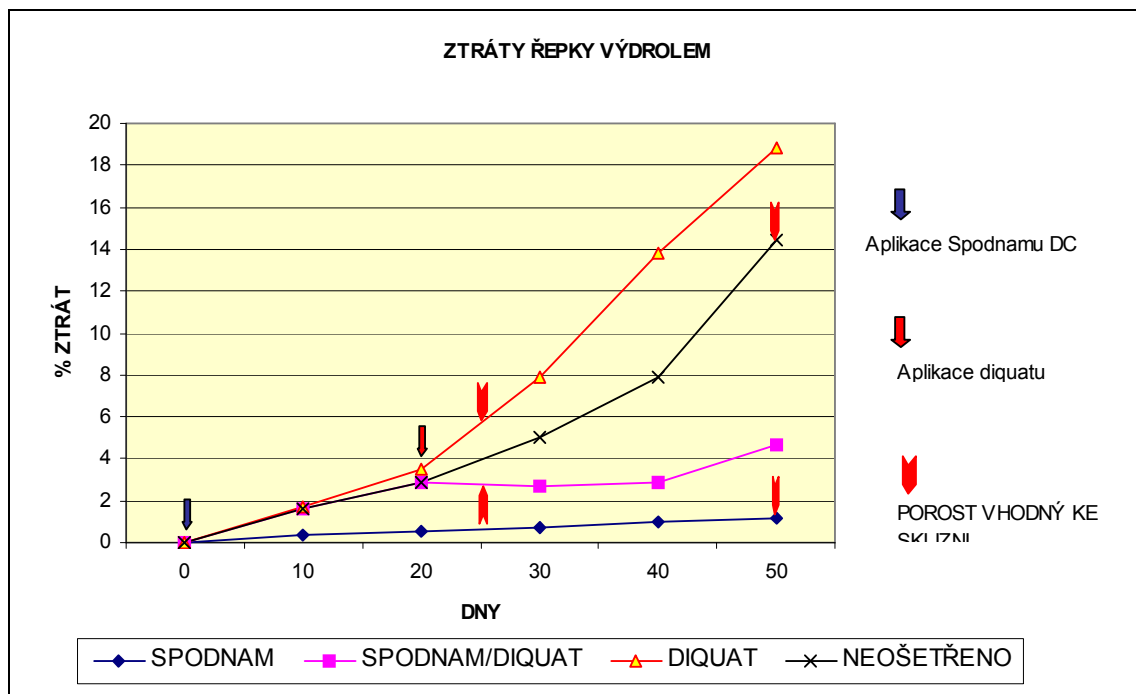
NEOŠETŘENÝ POROST ŘEPKY

Výdrol řepky – rok 2000

Pukání šešulí, výskyt černí

Kontaktní adresa

Ing. Jan Valenta, F&N Agro ČR s.r.o., Na Manínách 7, 170 00 Praha 7, tel.: 283 871 701,
e-mail: jan.valenta@pvtnet.cz, <http://www.fnagro.cz/>